

СТАНОВИЩЕ

От

Професор, доктор, Борис Сергинов, Нов български университет
(*научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция*)

за присъждане на научна длъжност „професор“ научна област 8.2. Изобразителни изкуства с разширено резюме на тема: 1. „Историческият костюм и неговото място в системата на изкуствата.“ 2. „Дванадесет авторски проекти за костюми в стил сецесион...“ 3. „Модна колекция облекла вдъхновени от природните форми“ представено от ЯНА ГЕОРГИЕВА КОСТАДИНОВА , щатен преподавател на НХА

I. Оценка на качествата на разширеното резюме и представените творби и документи.

– *Актуалност и значимост на разработвания и представен в разширеното резюме и приложените документи труд.*

1. Актуалност и значимост на разширеното резюме и представените документи за присъждане на научна длъжност „Професор“

Значимостта на избраната тема в научно и научно-приложно отношение е свързана с наложителното изследване и предефиниране на дизайна на костюми и неговите граници в съвременната култура и изкуство. Днес въпросът за ефективността на дизайна на костюми и неговото място в системата на изкуството стои с най-висока тежест в състава и континуитета на глобалния творчески и информационен процес в сферата на изобразителното изкуство и модата като поле за творческа изява и научни изследвания в този тип изкуства. В предишни етапи от развитието на нашата цивилизация са били актуални други предизвикателства, които вече са разрешени – процесът на създаване на мода, процесът на обработката на материалите, процесът на разпространението и начините на съхранение на модната продукция. Въпросът за ефективността на изкуството и дизайна на създаване на мода се комплицира допълнително от свръхпроизводството на различни модни продукти по света, роенето на различни типологии и дизайнерски решения, бумът на изкуството на модния дизайн, проектирането на дизайнерски продукти и навлизането на платформите с изкуствен интелект в три деменционното принтиране и т.н. В предложеният за становище труд и резюме се изследват трансформациите на модния дизайн в историческия костюм, изследва се и неговата роля и място в системата на изкуствата, за да се осъществи поредица от теоретични анализи и да се направят изводи,

както и да се създадат множество творчески решения. Доцент Яна Костадинова пише :„ Бидейки част от архитектурните изкуства, в основата на костюма са залегнали структурата, строежът и формообразуваният фактор на всеки естетически осмислен художествен образ. Както архитектурата, така и костюмът не би бил истински красив, ако в него е нарушена логическата взаимовръзка между вътрешен строеж, външен вид и предназначение. Не случайно костюмът е наречен „движеща се архитектура”. Костюмът най-ярко отразява динамиката и специфичните особености в развитието на цивилизациите. В многообразието на формите на костюмите намират отражение климатичните условия, социалната структура на обществото, материално-икономическото състояние, националните признаци, морални и религиозни норми, естетическите идеали и, защо не, естетически приумици. “.

- *Задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници*
- *Доказване с нови средства на съществени страни на вече съществуващи теории, хипотези и др.*

Избраната тема на предложения за становище творчески труд и разширено резюме е „Историческият костюм и неговото място в системата на изкуствата“ при катедра „Мода“ на НХА”. Този труд и разширено резюме проследява, изследва и анализира процесите на интегриране и свързване на различните видове изразяване в сферата на дизайна в частност на дизайна на костюми по един предварително предначертан научен метод характерен за изобразителните изкуства и дизайна, предлагат се нови трактовки, дефиниции. Работата по дизайна на костюми, модни изделия и аксесоари показва коректност при избирането на теми, обработката и анализа на емпирични данни. Събрания и анализиран творчески материал, върху който се градят приносите на доц. д-р Яна Костадинова е достоверен.

Основен метод на творческия процес е практически, като включва методи на работа и съпоставителен ракурс: преглед, интерпретация – тълкуване. Тук са синтезирани няколко линии – творческа, концептуална, естетическа, аналитична и оценъчна.

II. Приноси на дисертационното изследване

Творчески и приложни приноси на разширеното резюме и дизайнерския труд

В първата теоретична част на хабилитационния труд е направен прецизен и задълбочен анализ на историческия костюм и неговата роля и място в системата на изкуствата. Това е и първият задълбочен текст в българската научна литература, изследващ хронологията на дрехата като неделимо и изконно цяло от естетическата и културна парадигма. Той анализира и категорично доказва взаимодействието между исторически костюм, мода, художествен стил и образ.

Втората част на хабилитационния труд представя оригинални авторски модели, изпълнени изцяло с материал и техники, характерни за стила сецесион, и в цветове гами и съчетания, съответстващи на атмосферата на ар нуво.

Изключително трудоемки, тези модели са реализирани с педантична прецизност, съответстваща на haute couture и репрезентират както хармоничния синтез на епоха, костюм и драматургичен персонаж, така и личното ми кредо и квинтесенция на работата ми на моден дизайнер, сценограф и историограф на костюма.

Третата част на хабилитационния труд предлага на вниманието на уважаемата академична общност бутикови модели, изработени от кашмир и коприна. Със своите изключително сложни за изпълнение детайли, създадени изцяло ръчно и с помощта на нестандартни техники за манипулация на текстил, тези рокли афишират както артистичните компетенции на автора си, така и творческия му принос в българското модно и художествено съвремие. Към моделите са представени и бижута в неочакван нов прочит на класическото съчетание от текстил и естествени пера.

Систематични изследвания и творчество върху модния дизайн и връзката им с академичната среда от подобна гледна точка не са правени досега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение дори в чуждестранната академична среда. В представянето на интердисциплинарен поглед върху избраната проблематика се състои един от основните, важни моменти, които настоящата работа успява отлично да осветли.

В този смисъл научната и творческа дейност на кандидата се базира, както констатирахме по-горе, върху един синкретичен подход към проблематиката, като съчетава според мен, културологични, концептуални, типично творчески, дизайнерски и други гледни точки и методи.

Работата по темата показва, че подходът и научноизследователският и творчески метод са основателни и спомагат за решаването и постигането на целите и задачите, които си поставя представеният за становище труд и разширено резюме.

Работата на доц. д-р Яна Костадинова обогатява с понятия разбирането за изобразително изкуство, изкуствовознание и дизайн, разглеждайки ги в творчески, научен, концептуален и естетически план. Като изследва и представя отлично една сложна и мултидисциплинарна проблематика.

Дизайнерският труд и разширеното резюме съдържат както основни, така и допълнителни качествени експерименти, и анализ на постигнатите резултати, а също така и проведени творчески експерименти които имат основна практическа и теоретична стойност. Приложени са и документи относно използваните методи. Представяне на получените творчески резултати. Картината на представените за становище материали и творчество е блестящо допълнена от документи насочени към темата на дисертацията, публикации и исторически изследвания.

III. Заключение

Оценявам научните качества и приноси на дизайнерския труд и разширеното резюме, изследователската и творческа работа на доц. д-р Яна Костадинова, нейната обществена, социална, научна и историческа значимост, личния принос на автора и практическата полезност и актуалност на представените творчески проблеми. Предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на академична длъжност „Професор” на доц. д-р Яна Костадинова

Дата: 29.10.22

Становище:

Проф. д-р Б.Сергинов